

Tilsynsteamet SFVT

- Janne Wikheim Aas - Tilsynsleder
- Inger Espeland
- Merete Haugen Oppvekst avd
- Sigmund Skei

Oppsummering besvarelser – Undersøkelse om folkehelsearbeid i kommunene - barn og unges psykiske helse

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

28.11.2024

Svarprosent

21 av 23 kommuner har svart

**Har kommunen et skriftlig
oversiktsdokument som
identifiserer
folkehelseutfordringene i
kommunen?**

Ja: 95,2%
Nei: 4,8%

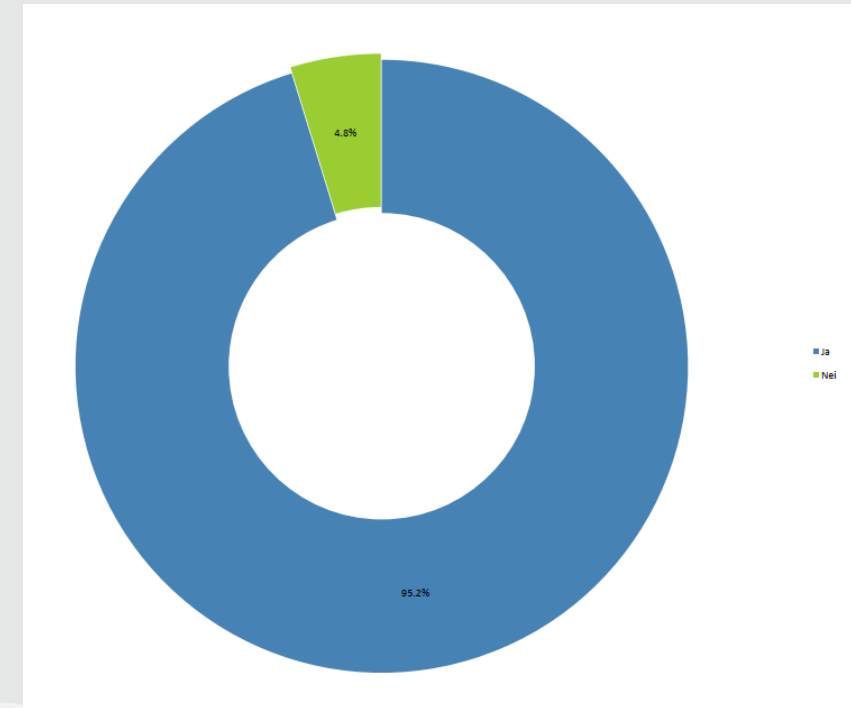

Foto: Powered by www.questback.com

Hvilke sektorer/ enhet i kommunene har vært med i arbeidet med oversiktsdokumentet?

- Barnehage: 71,4%
- Skole: 81 %
- Helse: 95,2%
- Fritids/kultur: 81,0%
- Kommune-/byplanleggere: 81,0%
- Sosiale tjenester i Arbeids- og velferdsforvaltningen (Nav): 52,4%

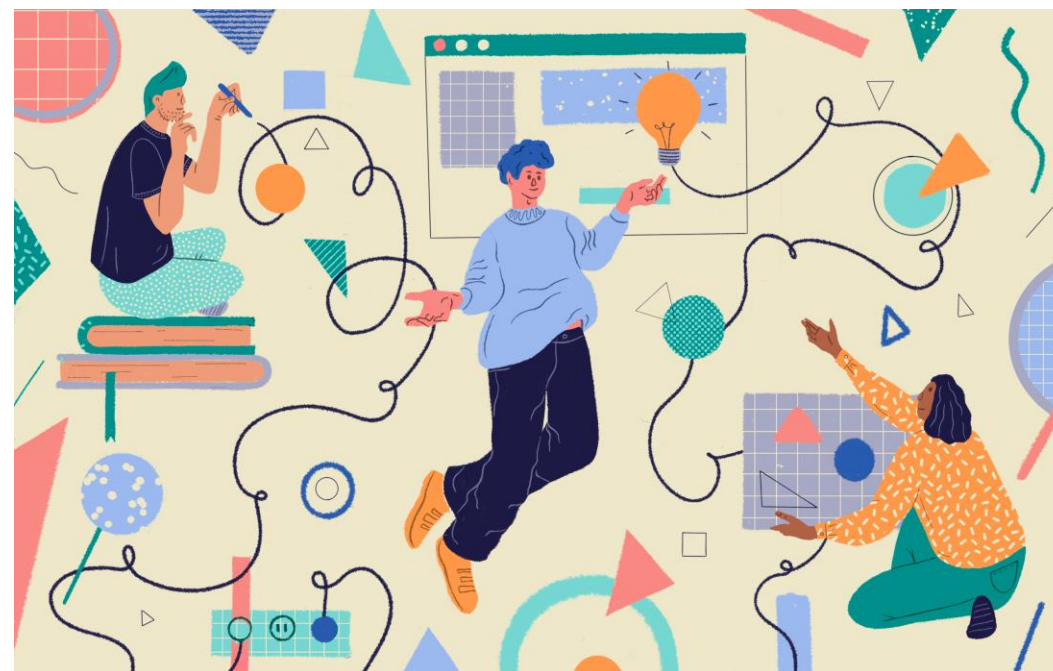
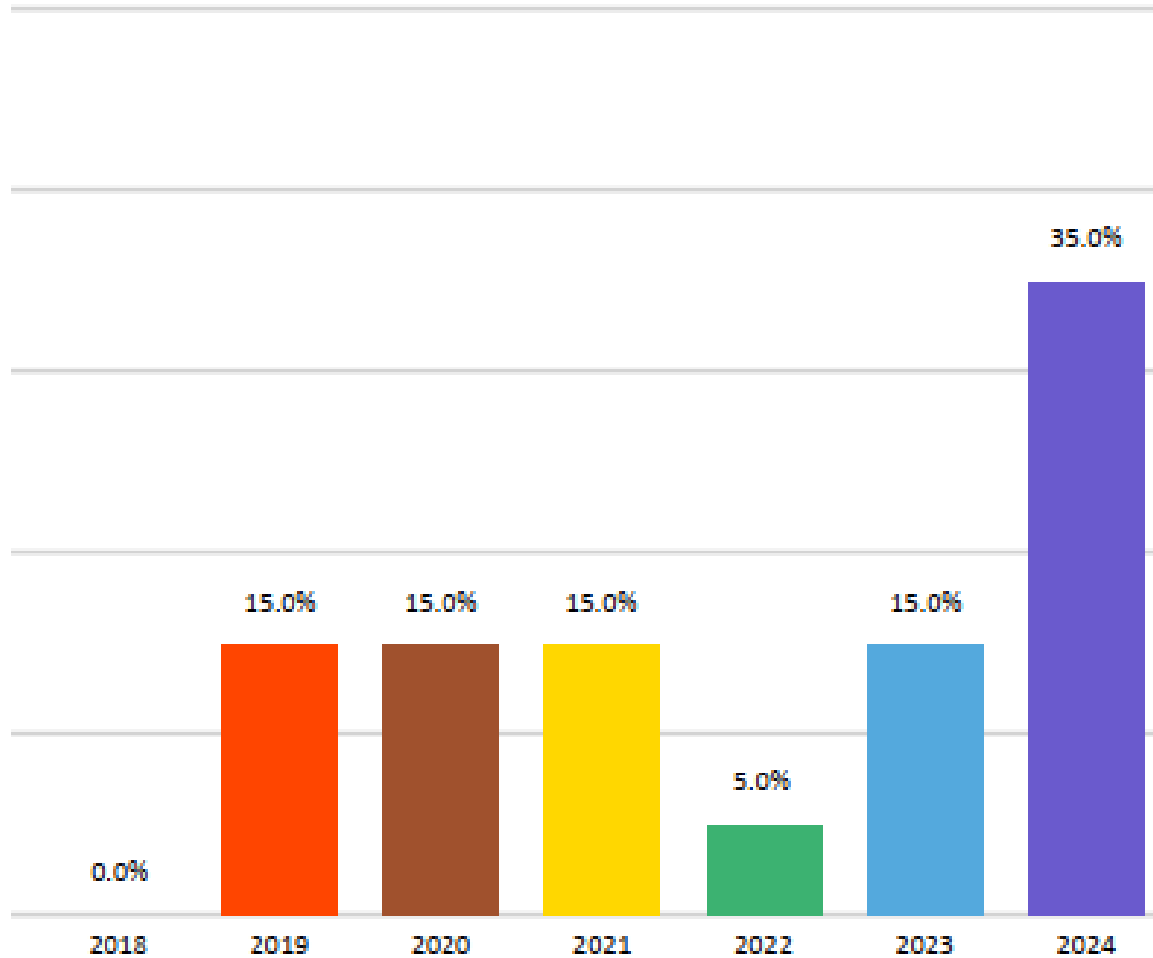

Foto: iStock

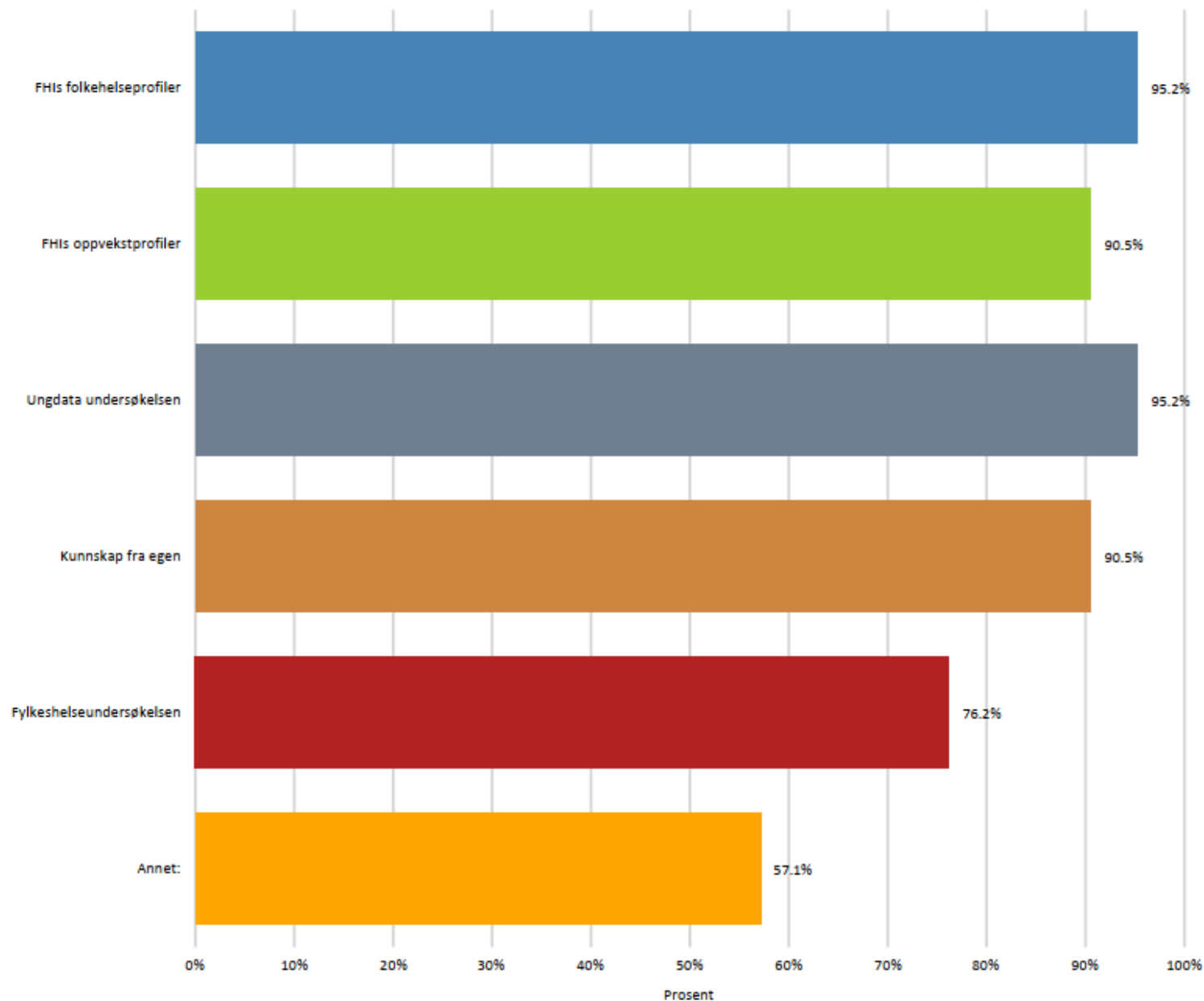

Når ble
oversikten etter
folkehelseloven
§ 5 sist revidert?

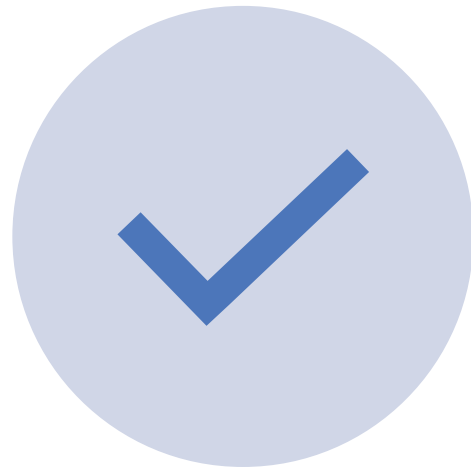
Foto:

Hvilke kilder har kommunen brukt som grunnlag for arbeidet med oversiktsdokumentet?

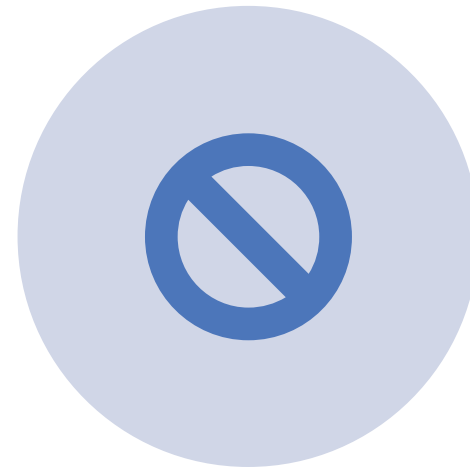
Navn	Prosent
FHIs folkehelseprofiler	95,2%
FHIs oppvekstprofiler	90,5%
Ungdata undersøkelsen	95,2%
Kunnskap fra egen kommune	90,5%
Fylkeshelseundersøkelsen	76,2%
Annet:	57,1%
N	21

Har kommunen identifisert faktorer knyttet til barn og unges oppvekst – og levekårsforhold, som kan påvirke deres psykiske helse?

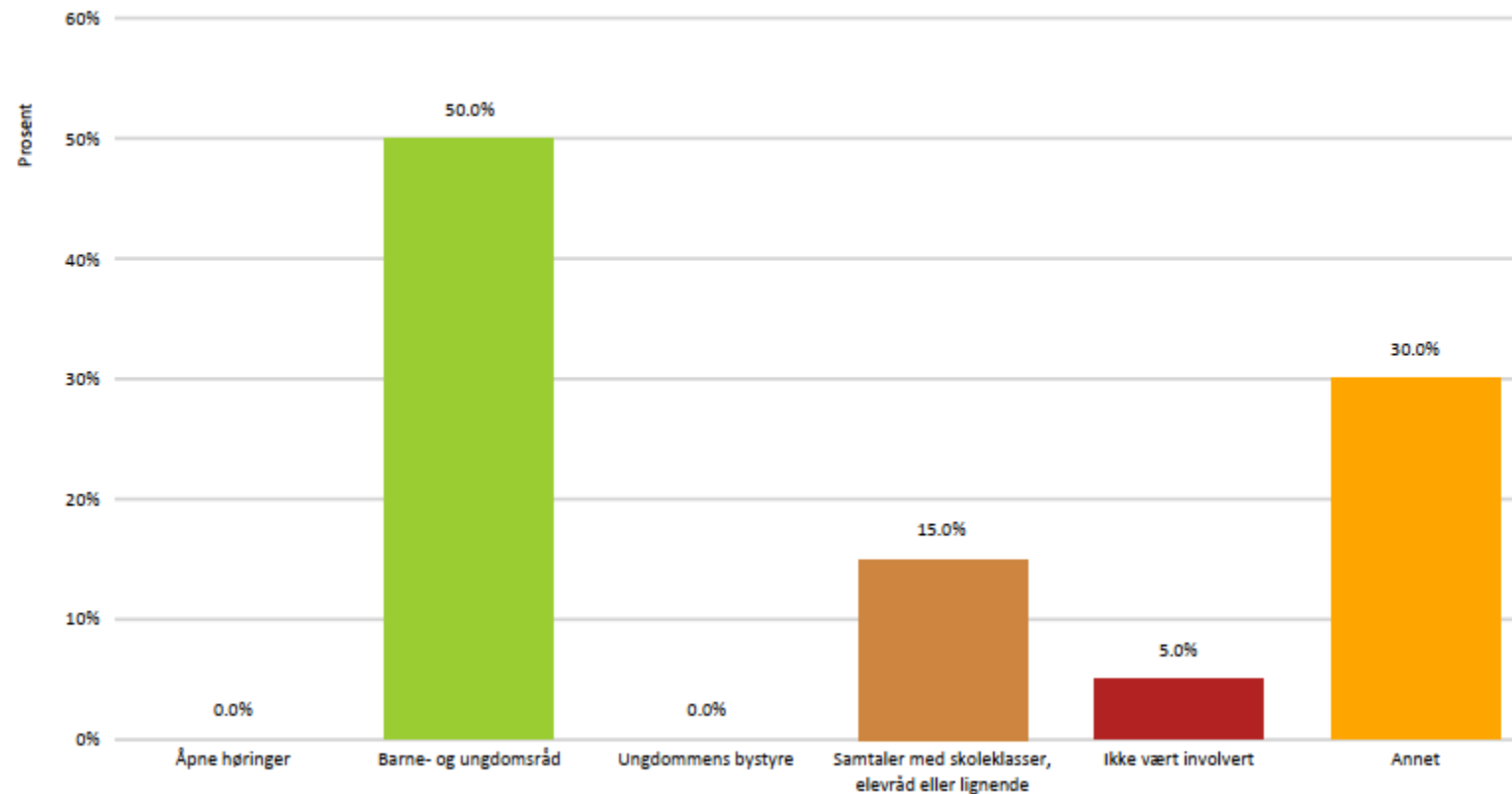
JA: 95,2 %

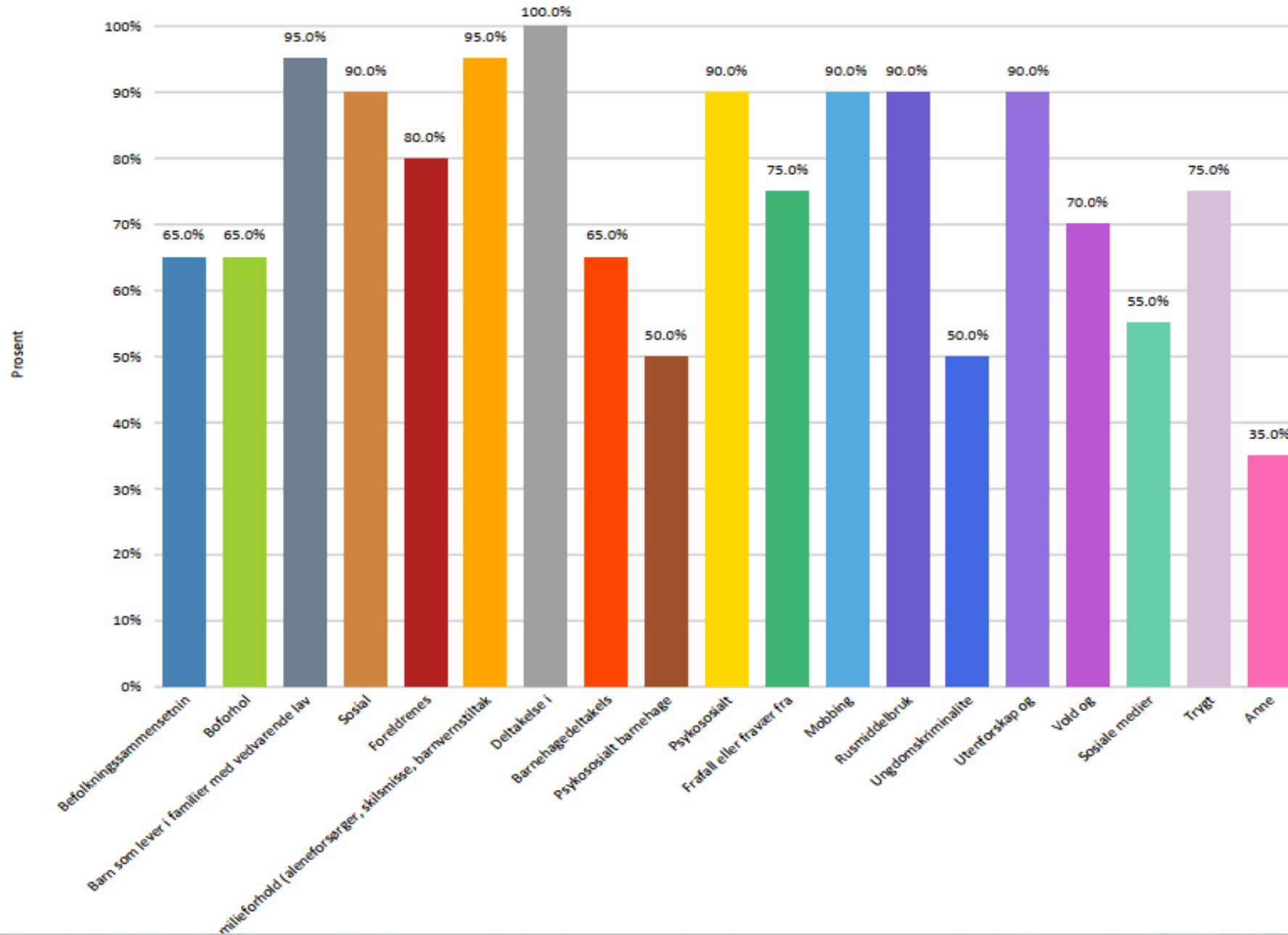
NEI: 4,8 %

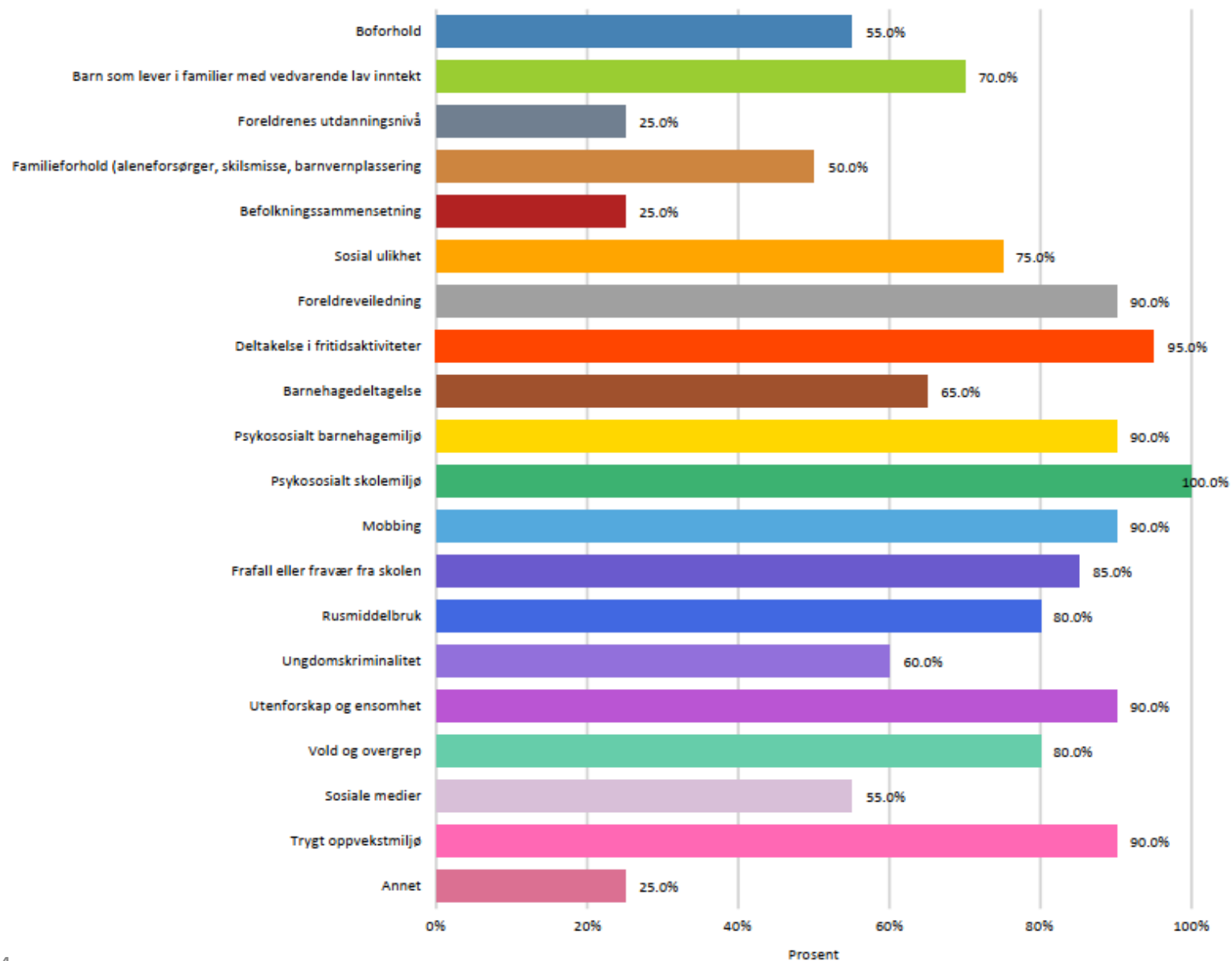
På hvilke måter har barn og unge medvirket/ vært involvert i planarbeidet?

8. Hvilke positive og negative faktorer har dere identifisert som særskilt kan påvirke barn og unges psykiske helse i kommunen? Kryss av for de faktorer som er identifisert i kommunens oversiktsdokument.

19. Kryss av hvilke områder kommunen har vedtatt tiltak og/eller strategier for å fremme barn og unges oppvekst- og levekårsforhold.

Benyttes de identifiserte risikofaktorene som grunnlag for arbeidet med kommunens planstrategi, og følges hovedutfordringene opp med mål og strategier i øvrige kommunale planer?

81% av kommunene svarer ja at de har fastsatt overordnede mål og strategier i sine planer som er egnet til å møte hovedutfordringene knyttet til barn og unges psykiske helse.

Tiltakene er tatt inn i:

- Kommuneplanen: 88,2%
- Samfunnsdelen: 100%
- Arealdelen: 52,9%
- Økonomiplan: 88,2%

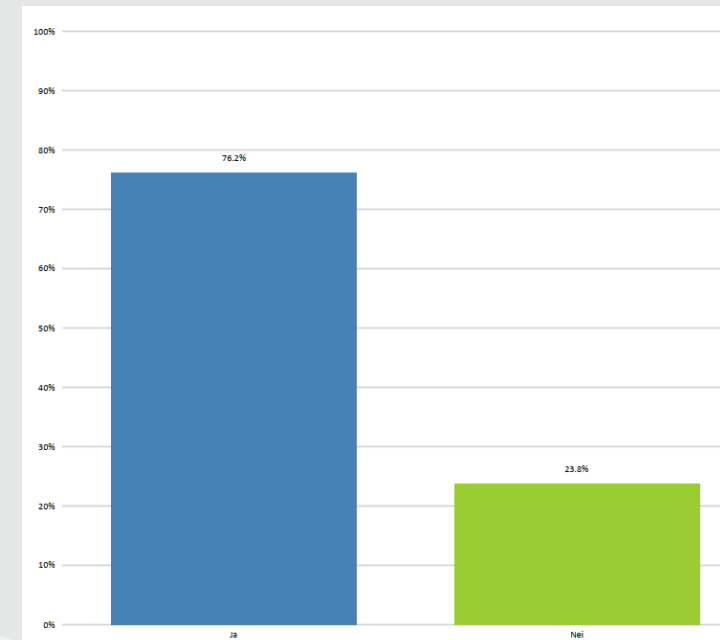

Foto:

Noen eksempler:

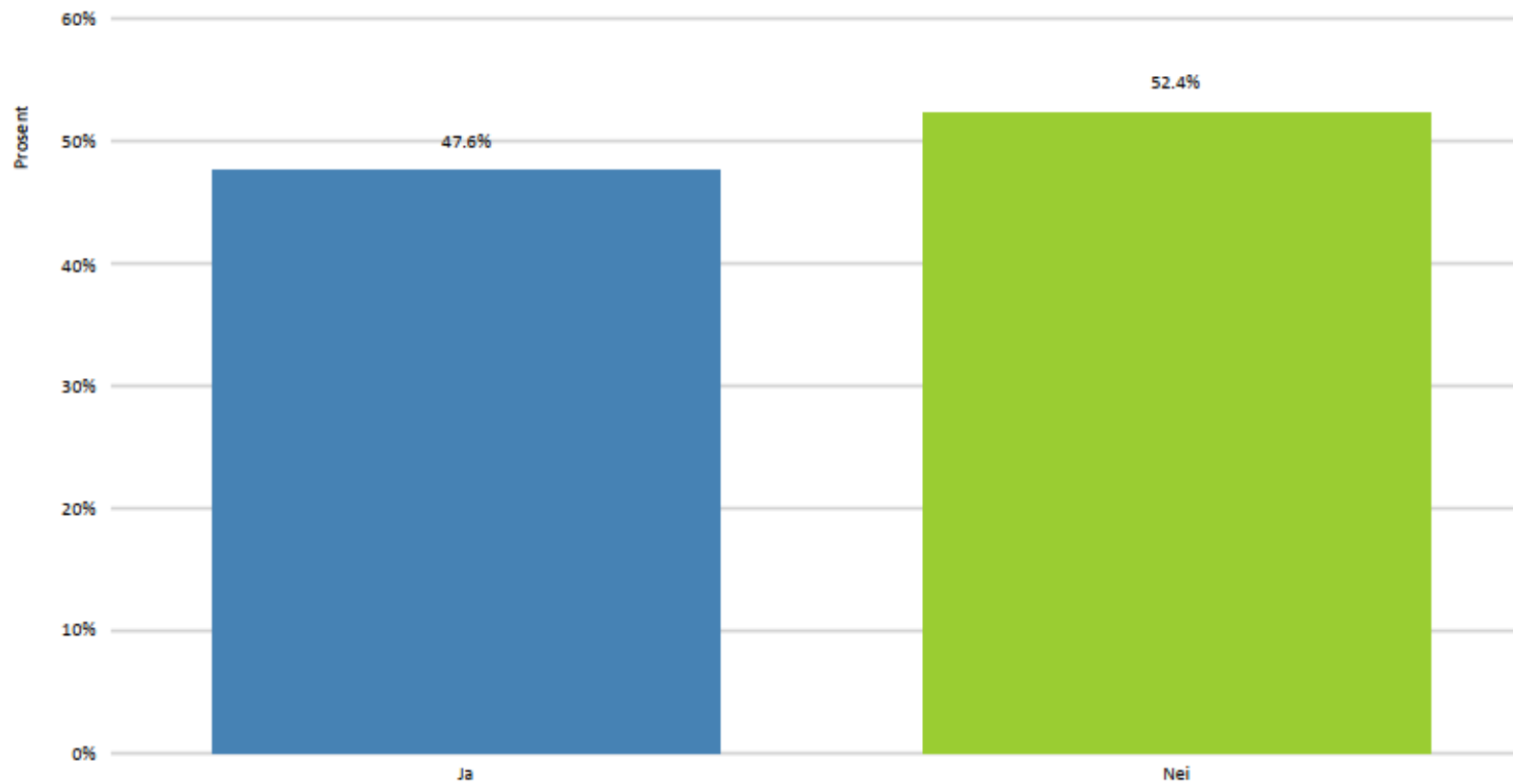
God sammenheng:

- Psykososialt skolemiljø
- Deltakelse i fritidsaktiviteter
- Mobbing
- Rusmiddelbruk

Mindre sammenheng:

- Familieforhold
- Sosial ulikhet
- Befolknings sammensetning
- Foreldrenes utdanningsnivå

Gjennomfører kommunen evaluering av sitt systematiske folkehelsearbeid?

Oppsummering:

1. **Oversiktsdokument:** De fleste kommuner har et oversiktsdokument, men mange kommuner har ikke oppdatert dette på lang tid. Uvisst om de som har oppgitt 2024 – om dette dokumentet er ferdig vedtatt, eller ikke. Kommunene har analysert årsaksforhold og konsekvenser av de identifiserte faktorene i oversiktsdokumentet.
2. **Involvering:** Generelt sett er det bred deltakelse i kommunens arbeid med oversiktsdokument, inkludert kommuneoverlegen. Helse dominerer, mens NAV er lavest representert. Barn og unge har fått medvirke i de fleste prosessene.
3. **Områder med mest fokus:** Deltakelse i fritidsaktiviteter, utenforskap og ensomhet, fravær/forfall skole, mobbing, rusmiddelbruk, barn i familier med vedvarende lavinntekt, familieforhold
4. **Områder med minst fokus:** Ungdomskriminalitet, sosiale medier, psykososialt barnehagemiljø, barnehagedeltakelse
5. **Evaluering:** Under halvparten av kommunene evaluerer sitt folkehelsearbeid

Inntrykk etter dybdeintervju

- Kommunene jobber bra med folkehelse rettet mot barn og unge.
- Tiltak er ikke alltid forankret i planverk
- Små kommuner har korte avstander i administrasjonen. Det er lettere å holde oversikt. God lokalkunnskap kan kompensere for mangelfullt planverk. (i praksis, men ikke etter lowerket)

Større kommuner trenger et godt system for å holde styring og sikre at tiltakene er forankret i overordnet planverk.

Flere inntrykk

- God forankring i administrativ og politisk ledelse vil sikre et folkehelsearbeid med deltagelse fra «alle» aktuelle sektorer i kommunen
- Gode strukturer vil sikre mulighet for evaluering og justering av arbeidet

Hva kjennetegner gode folkehelseiltak

- Skal forebygge uhelse/sykdom og redusere behov for helsetjenester
- Eksempler:
  - Kulturtilbud
  - Idrett
  - Sosiale møteplasser
  - Miljøarbeidere i skolen
  - Mm

Andre tiltak som fremmer psykisk helse

- Skolehelsetjeneste
- Lavterskel tilbud: grupper eller individuell behandling

Dette er gode tiltak som styrker psykisk helse, men det er behandling av et problem som er oppstått og vil kunne forbygge forverring.

Men: Det er ikke et forebyggendefolkehelstiltak pr se.